

El despertar d'un malson de dues dècades

L'abús de poder del PP, els símptomes de canvi al País Valencià, el funcionament del Govern del Botànic i la crisi del PSOE marcaren el diàleg entre el president de la Generalitat Valenciana, Ximo Puig, i la vicepresidenta, Mónica Oltra, amb motiu de la presentació del llibre 'El despertar valencià. La caiguda del règim i la irrupció del canvi' (Pòrtic, 2016), del periodista d'EL TEMPS Víctor Maceda i prologat pel director adjunt de 'La Vanguardia', Enric Juliana, també present a l'acte.

Reportatge de *Moisés Pérez*
Fotografies de *Miguel Lorenzo*

Durant les dues dècades de Govern del PP, el País Valencià i molts dels seus ciutadans vivien en un estat de letargia, estaven immersos en un llarg somni d'aparença idíl·lica i perfils perversos. "Els grans esdeveniments actuaven de pantalla d'entreteniment", en paraules de la vicepresidenta de la Generalitat Valenciana, Mónica Oltra. Grans projectes que creaven una sensació d'eufòria col·lectiva. Empesa també per una economia que alimentava el gegant amb peus de fang però amb indicadors de creixement falsos, insostenibles. Una construcció mental, més que no econòmica, que proveï de l'anestèsia necessària per sostenir el règim. Fins que el model econòmic es va enfonsar. I aleshores va produir-se "un despertar dolorós".

El pas d'aquesta il·lusió falsa a descobrir una realitat amagada, soterrada sota una ingent maquinària de manipulació articulada des dels despatxos de RTVV, és el procés que dibuixa el cap de redacció d'EL TEMPS, Víctor Maceda, en el

seu llibre *El despertar valencià. La caiguda d'un règim i la irrupció d'un canvi*. Els dos protagonistes principals del relleu polític –acompanyats també de detonants i factors socials–, el president de la Generalitat Valenciana, Ximo Puig, i Oltra mateixa, van confirmar la tesi del volum –aquell somni que anestesià la societat valenciana– durant la presentació del llibre, realitzada a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània en un saló d'actes que es féu petit davant l'expectació generada pel llançament.

Confusió entre partit i país

Com si la intenció fóra tractar de narrar la primera fase del somni, de quan el País Valencià va adormir-se meravellat pels cants de sirena del PP, Oltra va parlar de la confusió entre "partit i país", de com van concebre un "poder absolut, que tenia com a símptoma clar la corrupció", de com "amb una aliança amb el poder econòmic i utilitzant tots els elements propagandístics possibles van buscar un sol objectiu: perpetuar-se en el poder, guanyar eleccions com fóra".

"Enfront del *pacte del pollastre*, que aixoplugava una amalgama d'interessos econòmics sense relat, va nàixer l'Acord del Botànic, que va traçar un nou relat polític, basat en l'aconseguint de xicotets triomfs que acaben esdevenint una revolució", afirmà Oltra.

Puig, de la seua banda, es va centrar a recordar el passat "per no tornar a caure en els mateixos errors": "A Madrid, els valencians no existim, tot i que el País Valencià no és cap invent. Calia explicar tot el que ens ha passat als valencians, que és molt greu, des d'una mirada asenyada, seriosa i pròpia. Sense caure en el colp d'ull centralista", va dir, en termes laudatoris, sobre un llibre "fonamental" per entendre aquell malson. "El País Valencià és un mosaic divers, i a Madrid no el comprenen", va expressar Puig. Unes paraules que, vistes amb perspectiva, semblaven profètiques del desinterès que havien de generar uns dies després a la capital d'Espanya la reactivació del debat sobre l'Estatut i un gran acte organitzat per la Generalitat a Madrid per tractar de visualitzar l'infrafinançament valencià.

1. L'autor del llibre, Víctor Maceda, flanquejat per Ximo Puig i Mónica Oltra, poc abans d'entrar a l'Octubre. 2. La taula de l'acte, amb els síndics de les Corts Valencianes en la primera filera: en primer terme, Antonio Montiel (Podem), i amb camisa de quadres, Alexis Marí (Ciutadans). 3. L'editor d'EL TEMPS, Eiseu Climent, entre Juli Peretó –de la junta d'Acció Cultural del País Valencià– i la consellera d'Agricultura i Medi Ambient, Elena Cebrían. Als dos extrems, els síndics Fran Ferri (Compromís) i Manuel Mata (PSPV-PSOE).

Abans que els polítics digueren la seua, Gemma Pasqual, vice-presidenta d'Acció Cultural del País Valencià, l'entitat amfitriona, va donar la benvinguda i va cedir la paraula al prologuista del llibre, el director adjunt de *La Vanguardia*, Enric Juliana.

El prestigiós periodista, després de ressaltar el fet que un català resident a

Madrid siga l'encarregat de prologar un llibre sobre la realitat valenciana, va destacar "la ignorància dels catalans sobre els valencians, que no en saben res o encara mantenen idees dels anys 70". Juliana, que en el seu pròleg adverteix del perill que el canvi valencià siga efímer –va escriure'l poc després de les eleccions estatals del 26 de juny, la sego-

na volta del les del 20 de desembre–, va posar sobre la taula l'esfondrament del "capitalisme popular" com una de les raons que expliquen en bona part el que ha passat al País Valencià i, fins i tot, a Catalunya.

Tot just, explicar a Catalunya la nova realitat valenciana i els motius del canvi era el propòsit que Josep Lluç, edi-

1. Un dels molts moments distesos de la presentació, que va palesar la complicitat existent entre el president Puig i la vice-presidenta Oltra. 2. Víctor Maceda, signant l'exemplar del seu llibre al president de la Generalitat, Ximo Puig, que va cedir-li la ploma amb què l'11 de juny del 2015 va signar l'Acord del Botànic. 3. El director adjunt de *La Vanguardia*, Enric Juliana, Mónica Oltra, Ximo Puig, Víctor Maceda, Gemma Pasqual –d'Acció Cultural del País Valencià– i l'editor de Pòrtic, Josep Lluç. 4. Un moment de la intervenció de Juliana, prologuista del volum.

→ tor de Pòrtic, va marcar-se en concebre la idea del llibre. Lògicament, havia de fer-ho un valencià. Lluç va consultar qui podia escriure'l a Xavier Aliaga, escriptor i periodista d'EL TEMPS, qui de seguida va recomanar-li Maceda. La lectura per part de l'editor de les brillants cròniques de les negociacions del pacte del Botànic van convèncer-lo d'haver trobat la persona idònia. "Ha estat la revelació periodística de l'any", va assegurar Lluç en la presentació.

Falta literatura política

"Falta molta literatura política", va lamentar Víctor Maceda en la seua intervenció. Un llibre que, "amb el màxim

de detalls possibles", fa una repassada "d'un període molt important de la nostra història". Un document periodístic que cerca retratar la corrupció més enllà de Francisco Camps: "Cal recordar Eduardo Zaplana i la seua relació amb Julio Iglesias", va assegurar l'autor en referència a l'afer de l'Ivex destapat pel periodista Francesc Arabí, present a l'acte. Oltra, en un gest molt gràfic, es va posar les mans al cap només ser esmentat el nom del primer ex-president del PP. Com si encara perdurara el mal de cap del llarg somni. "La caiguda del PP va ser global. El règim no va ensorrar-se només per la corrupció", va insistir Maceda, reproduint la tesi de l'obra.

Humor amb la crisi del PSOE

Amb periodistes a taula, era evident que l'actualitat política més immediata també havia d'irrompre en el debat. Puig va felicitar-se per haver "desbloquejat les relacions amb Catalunya" i va presumir de defensar "la superació de les autonomies per transitar cap a un model federal i confederal", però també va haver de referir-se a la crisi del PSOE. És un dels 17 dimissionaris que van forçar la caiguda de Pedro Sánchez com a secretari general.

"Parla tu, parla tu. Damunt que crees l'embolic, vols que comence jo", li va dir irònicament Oltra. I Puig va despertar els somriures del públic: "Mira que bé que s'està a València, després d'un cap de setmana a Madrid!". Oltra va continuar: "L'Acord del Botànic està blindat; posem els interessos dels valencians per damunt dels dels partits. De fet, ell va fer campanya per Pedro Sánchez i jo amb A la Valenciana, i en breu l'enèsim cop de Montoro, vam aturar la campanya per fer una roda de premsa conjunta a Alcoi", relatà Oltra. Puig de seguida va eixir al pas: "Campanya jo, per Pedro Sánchez...?". Els somriures van tornar a brollar a la sala.

L'acte, de fet, va palesar la bona sintonia personal entre dues persones que van passar de la tensió per la negociació a la convivència fructífera al Consell. Els núvols que amenacen el despertar, tanmateix, vénen d'uns altres llocs. En definitiva, l'amenaça de què parlava Juliana. ●